

TANTÁRGYI ADATLAP

A mesterséges intelligencia és a jog

BMEGT55V106

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

A mesterséges intelligencia és a jog

Azonosító

BMEGT55V106

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

félévközi
érdemjegy

Kreditszám

2

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Grad-Gyenge Anikó egyetemi docens grad-gyenge.aniko@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Üzleti Jog Tanszék

A tantárgy weblapja

edu.gtk.bme.hu

A tantárgy oktatásának nyelve

angol - EN

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs/None

Gyenge Nincs/None

Párhuzamos Nincs/None

Kizáró feltételek Nincs/None

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2022.05.25.) az 580302/7/2022 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2022.05.25-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A mesterséges intelligencia (MI) fejlesztésnek emberközpontú és etikus működést, átláthatóságot és az alapvető jogok tiszteletben tartását kell biztosítania. A kurzus a jog, etika és az MI kapcsolatát vizsgálja. Olyan témákkal foglalkozik, mint az MI és az emberi jogok, a magánélet védelme (GDPR) és a kiberbiztonság, a felelősség, a diszkrimináció tilalma, a szellemi tulajdon és a biztonsági szabályok. Az MI nyilvánvaló előnyei mellett számos kockázatot is rejt magában, például az átláthatatlan döntéshozatalt vagy különböző visszaélésekre használhatják fel. Az emberi tényező, a gépi tanulás folyamata az algoritmusok és az automatizált döntéshozatal esetében, a bizonytalanságok kezelése diszkriminatív gyakorlatokhoz vezethet. Az MI kapcsán új biztonsági kockázatokat jelenthetnek a felhasználók számára, ha azokat termékekbe és szolgáltatásokba ágyazzák be. Emellett a klasszikus jogi felelősségi rendszereket is újra kell gondolni, különösen azért, mert a pontos és egyértelmű jogszabályi rendelkezések hiánya alááshatja a jogbiztonságot. Az adatvédelmi jog pedig az a jogterület, amely már kiemelten foglalkozik az MI-vel. A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az MI jogi környezetével, ezen belül különösen az alapelvekkel és irányelvekkel, valamint e jogszabályok jelenlegi és lehetséges jövőbeli kereteivel (pl. az EU mesterséges intelligenciáról szóló rendelettervezetével). A kurzus segít a kockázatok felismerésében és enyhítésében, a hallgatók megismerhetik az MI elszámoltathatósági vonatkozásait, valamint azt, hogy mit kell tennünk a jogszerűség, a tisztesség és az átláthatóság biztosítása érdekében az MI rendszerekben. A kurzus a Human Centred Artificial Intelligence Masters (HCAIM) program keretében valósul meg.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. A hallgató ismeri
2. - a jogi szabályozás társadalmi és gazdasági funkcióit
3. - a technológiát, a felelősséget, biztonságot befolyásoló főbb jogterületek alapvető funkcióit
4. - a technológia, a felelősség, biztonság szakpolitikai, gazdasági, üzleti mechanizmusokban megragadható főbb sajátosságait
5. - azokat a releváns megközelítéseket, amelyek bemutatják, hogy milyen hatással vannak a szabályozók a mesterséges intelligenciára
6. - a mesterséges intelligenciára hatással bíró jogi szabályozás elemzési módszereit, szempontjait.

Képesség

1. A hallgató képes
2. - a gyakorlatban az üzleti élet szabályozásainak megfelelő értelmezésére, elhelyezésére
3. - a jogi és gazdasági szempontból elemezni az az egyes gazdasági szereplők szerepét, motivációit, tevékenységét,
4. - egy sokszempontú összefüggésrendszer megragadására, a vizsgált témakör tekintetében a közpolitikai stratégiai tervezés modellezésére,
5. - a mesterséges intelligencia előnyeinek és kockázatainak kritikus elemzésére jogi szempontból.

Attitűd

1. A hallgató
2. - megfelelően tudatos a mesterséges intelligencia jogi szabályozásának értékelése során, sokféle forrásból tájékozódik, tudatosan keresi az alternatív megoldásokat
3. - nyitott a mesterséges intelligencia jogi szabályozásáról való gondolkodás során az önreflexióra, a kritikai befogadásra, a kritikai gondolkodásra
4. - nyitott a kritikus önértékelésre, a tevékenységeken alapuló, aktív, tanulási módszerekre, a kísérletező stílusra
5. - elfogadja a szabályozás kiindulópontjaként a jogi szttenderdek és követelmények érvényesülését.

Önállóság és felelősség

1. A hallgató
2. - nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket,
3. - képes önállóan gyakorlati feladatokat megoldani.

Oktatásmódszertan

Előadások, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata.

Tanulástámogató anyagok

- Előadások, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata. Lectures and written communication, use of ICT tools and techniques.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése két zárthelyi írásbeli teljesítménymérés alapján történik. A teljesítésnek további feltétele, hogy a hallgató részt vegyen az előadások 70%-án. A tantárgy teljesítéséhez szükséges a legalább 50% teljesítés.

Teljesítményértékelési módszerek

1. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: A képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja írásbeli dolgozat formájában. A dolgozat állhat tesztkérdésekből, melyek az egyes fogalmak értelmezését és az azok közötti összefüggések felismerését; esszékérdésekből, melyek a lexikális tudást, valamint a szintetizáló képességet vizsgálják. A rendelkezésre álló munkaidő 30-90 perc.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Részteljesítmény értékelés (házi feladatok): 20
- Zárthelyik: 80

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése két zárthelyi írásbeli teljesítménymérés alapján történik. A teljesítésnek további feltétele, hogy a hallgató részt vegyen az előadások 70%-án. A tantárgy teljesítéséhez szükséges a legalább 50% teljesítés.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	91
Jeles	85-90
Jó	76-84
Közepes	63-75
Elégséges	50-62
Elégtelen	0-49

Javítás és pótlás

1) A vizsgadolgozat (ZH-ák) javítása a TVSZ szerinti határidőben történik és a Neptunon keresztül kerül hivatalos közlésre. A Tanszék a betekintés időpontját esetileg teszi közzé. 2) Az év közben szerzett jegy javítására a TVSZ szerint van le

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	28
házi feladat elkészítése	10
felkészülés a teljesítményértékelésre	52
összesen	90

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 Bevezetés: Jog, szabályozás és technológia
- 2 A mesterséges intelligencia etikai és jogi keretei: etikai iránymutatások, nemzetközi és uniós szabályozás
- 3 A mesterséges intelligencia és az emberi jogok
- 4 Automatikus döntéshozatal és a diszkrimináció tilalma
- 5 Az EU mesterstéges intelligencia rendelettervezete és a kockázatalapú szabályozási megközelítés
- 6 ZH I.
- 7 Adatvédelem és adatbiztonság
- 8 A mesterséges intelligencia és a szellemi tulajdonjog I.
- 9 A mesterséges intelligencia és a szellemi tulajdonjog II.
- 10 A mesterséges intelligencia és a polgári jogi felelősség egyes kérdései, termékfelelősség
- 11 A mesterséges intelligencia és a büntetőjog
- 12 Algoritmikus manipuláció, a fogyasztók és piacok diszkriminációja: A mesterséges intelligencia és a fogyasztóvédelmi jog, versenyjog
- 13 Esettanulmányok
- 14 ZH II.

További oktatók

Dr. Ambrus István

Dr. Mezei Kitti

Dr. Nagy Krisztina

Dr. Schubauer Petra

Dr. Tomasovszky Edit

Dr. Timár Adrienn

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége